

Kompostointi- opas

Lajittele biojäte ja
kompostoi se
muhevaksi mullaksi!

Kompostissa pieneliöt
maaduttavat biojätteen
mullaksi.

Kompostointi on mainio
tapa tuottaa itse puhdas-
ta, ravinteikasta multaa.
Se on myös teko ympä-
ristön hyväksi.

ekokymppi

Miksi kompostointi?

- Biojäte on lajiteltava ja ensisijaisesti kompostoitava asuinkiinteistöllä (*Ekokymppin jätehuoltomääräykset*).
- Biohajoavan jätteen kaatopaikkakielto astuu voimaan 2016
- Energiaksi päätyvän sekajätteen joukossa ei saa olla biojätettä.
- Kompostointi vähentää jätehuollon ympäristöhaittoja ja tuo maanparannusainetta kotipuutarhaan ja säästää jätemaksuihin.

Talousjätekompostori

Talousjätteen kompostointi on sallittu vain suljetuissa, jyr sijäeristetyissä kompostoreissa. Kesäkäyttöön tarkoitettu kompostori voi olla eristämätön.

Talousjätekompostorin mitoitus

Asukkaita	Kompostorin tilavuus
2-5 hlöä	150 - 250 litraa
6-9 hlöä	250 - 400 litraa
10-15 hlöä	400 - 600 litraa

Puutarhajätekompostori

Puutarhajätettä voi kompostoida talousjätekompostorissa. Haravointi- ja puutarhajätettä syntyy kuitenkin paljon, jolloin kompostorin kapasiteetti ei yleensä riitä. Edullinen ratkaisu on käyttää kasaa, aumaa tai kehikkoa. Kehikko on helppo rakentaa itse, ja se on hyvä varustaa kannella tai peittävällä pressulla.

Mitä kompostiin voi laittaa

- ruoantähteet
- hedelmien ja vihannesten kuoret
- kahvin ja teen porot
- kananmunankuoret
- kukkamullat ja kasvinjätteet
- sienien ja marjojen perkuujätteet
- talouspaperi

Puutarhakompostiin:

- puunlehdet, silputut oksat
- naatit, kukkavarret
- ruohonleikkuutähteet
- kuivatut rikkaruohot

Kompostoriin ei saa laittaa:

- muovia, lasia, kumia, nahkaa
- vaarallisia jätteitä: lahonsuoja- ja desinfiointiaineita, myrkkijä, maaleja, liuottimia, bensaa ym.
- pölynimurinpusseja tai tupakantumppeja
- tuhkaa tai kalkkia

Täytä ilmoituslomake biojätteen käsittelystä ja palauta se Ekokympille.
Lomakkeita saat
www.ekokymppi.fi > lomakkeet

Kompostorin seosaineet

Seosainetta tarvitaan parantamaan ilmavuutta, sitomaan kosteutta ja hajuja sekä tuomaan hiiltä hajottajien energianlähteeksi. Biojäte peitetään samalla määrällä seosainetta. Myös puutarhajätteiden, ruohonleikkujätteiden ja lehtien sekaan on hyvä laittaa karkeampaa seosainetta.

Oksahake

Silputut tai haketetut risut ovat hyvää seosainetta. Se pitää kompostin hyvin ilmavana ja siitä muodostuu runsaasti humusta, joka tekee kompostista erittäin pitkävaikutteisista maanparannusainetta.

Pihakarike

Haravointijätteet käyvät kompostin seosaineeksi, kunhan niiden seassa on karkeata ainesta kuten neulasia, heinää, sammalta ym.

Kuorike

Kuivattu ja murskattu havupuun kuori on hyvä seosaine, joka pitää kompostin ilmavana ja sitoo hajuja ja kosteutta.

Kutterinlastu

Kuivasta puusta höylätty lastu pitää kompostin kuohkeana, mutta hajoaa erittäin hitaasti. Lastuun onkin hyvä sekoittaa turvetta suhteessa 1:1.

Sahanpuru on yksinään liian hienoja-koista. Sekoita se karkean seosaineen joukkoon.

Turve sitoo tehokkasti kosteutta ja hajuja. Yksinään turve on liian tiivistyvää, joten se kannattaa sekoittaa esim. oksasilpun tai kutterilastun kanssa.

Kompostoinnissa huomioitava

Kompostissa pieneliöt toimivat parhaiten, jos niiden perustarpeista huolehditaan:

Ilmavuus

Pieneliöt tarvitsevat happea hengitykseensä. Hapensaannin varmistamiseksi kompostin tulee pysyä kuohkeana. Tämä varmistetaan käyttämällä seosainetta ja sekoittamalla massaa tarpeen mukaan. Viikottain siihen voi pistellä reikiä talikolla. Happi voi myös loppua, jos komposti on liian märkä.

Lämpö

Suomen olosuhteissa lämpöä haihtuu kompostista nopeasti, mikä hidastaa kompostoitumista. Riittävän lämmöntuoton varmistamiseksi eristämättömän kompostorin on oltava vähintään yhden kuutiometrin kokoinen. Pienemmät kompostorit tarvitsevat yllään ulkopuolisen lämpöeristeen, jonka tulisi olla vähintään 5 cm:n paksuinen.

Kosteus

Kompostin pieneliöt ovat pääasiassa uimareita, jotka pystyvät elämään vain vedessä. Kuivuus onkin kompostin pahin vihollinen. Kuivuus voi johtua niukasta kastelemisesta tai liian harvasta rakkenteesta. Kompostimassa on sopivan kostea, kun puristaessa sitä nyrkissä siitä irtoaa muutama pisara vettä.

Ravinteet

Pieneliöt tarvitsevat hiiltä ja typpeä elintoimintoihinsa. Typpeä on runsaasti ruokajätteessä ja vihreissä kasvinosissa. Hiiltä on kuivissa kasvijätteissä, risuissa ja puulastuissa. Hiilestä on harvoin puutetta, mutta typpeä on usein liian vähän erityisesti puutarhakompostissa. Puutarha- ja talousjätteet täydentävät toisiaan, joten paras komposti saadaan sekoittamalla erilaisia jätteitä keskenään.

Kompostoinnin ongelmia

Komposti ei lämpene

Komposti on liian kuiva tai siinä on liian vähän ravinteita. Kosteutta voi lisätä kaatamalla lämmintä vettä suhteessa 10 l vettä 200 l kompostia. Ravinteita (typpeä) voidaan lisätä laittamalla kompostiin kanankakkaa tai kompostiherätettä.

Komposti haisee mädäntyneelle

Komposti on liian tiivis tai märkä, jolloin komposti mätänee. Sekoita ja lisää karkeaa seosainetta.

Komposti haisee ammoniakille

Kompostissa on liikaa typpeä. Lisää seosainetta kuten turvetta, joka imee myös hajuja.

Kompostissa on hometta tai sieniä

Ei syytä huoleen, sillä molemmat kuuluvat kompostin hajottajiin.

Kompostissa on kärpäsiä tai muurahaisia

Huuhtelee kompostin sisäkansi ja seinät kuumalla vedellä. Tuhoa munnat kääntämällä pintakerros syvällä oleviin kuumiin osiin. Lisää seosainetta. Ellei muu auta, käytä myrkyttämiseen pyretriiniä, joka hajoo kompostissa. Muurahaiset kertovat kompostin liiasta kuivuudesta, joten kastele ja sekoita.

Komposti jäätyy talvella

Ei ole haitallista. Tilaongelmat ratkeavat, kun hankit riittävän suuren tai toisen kompostorin.

ekokymppi

Lisätietoja Ekokympistä:

Viestitie 2, 87700 Kajaani

Avoinna arkisin 9-15

info@ekokymppi.fi

www.ekokymppi.fi

Vaihde 08 636 611

Jäteneuvonta 08 636 615